

ת"פ 48863/10/15 - מדינת ישראל נגד צ' ל' (עציר) - בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע

19 באפריל 2016

ת"פ 48863-10-15 מדינת ישראל נ' ל' (עציר)

לפני כבוד השופט דניאל בן טולילה

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י באי-כוחה עו"ד מורן אלקבץ-עומסי ועו"ד רומן זילברמן

נגד

צ' ל' (עציר) - בעצמו

הנאשם

ע"י באת-כוחו עו"ד נטלי פוריאן-אלמקייס

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

אינני מתיר לעו"ד זילברמן להתייחס לתסקיר המעצר.

ניתנה והודעה היום, י"א בניסן התשע"ו, 19/4/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

החלטה תינתן היום בשעה 17:00.

שב"ס מתבקשים להותיר את הנאשם בהיכל.

ניתנה והודעה היום, י"א בניסן התשע"ו, 19/4/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון המייחס לו חמש עבירות של תקיפה סתם של בת זוג ו-11 עבירות איומים. רובן המכריע של העבירות בוצע בתחילת חודש מאי, בתאריך 1.5.15 וביום 6.5.15. בנוסף לכך, מיוחס לנאשם כי בחודש יולי ובחודש ספטמבר 2015 תקף את המתלוננת תקיפה סתם, והכול כפי המפורט בכתב האישום המתוקן.

במסגרת ההסדר שהוצג לבית המשפט ביום 13.3.16 סוכם בין הצדדים כי בטרם יישמעו הטיעונים לעונש הנאשם יישלח לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן, כאשר לבקשת ההגנה תיבדק אפשרות שילובו במסגרת טיפולית סגורה, כאשר מנגד המאשימה הודיעה כבר במעמד זה שתתנגד לשחרורו לחלופה טיפולית ועמדתה הינה למאסר בפועל.

בהמשך לאמור לעיל הוגשו לבית המשפט שני תסקירים, כאשר בסופם של דברים, שירות המבחן בא בהמלצה להורות על שחרורו של המשיב למסגרת טיפולית במרכז "דיאלוג מחודש" בבאר שבע ודחיית הטיעונים לעונש למשך שלושה חודשים.

בא-כוח המאשימה במסגרת טיעוניו לעונש התנגד להמלצת שירות המבחן, וזאת נוכח חומרת המעשים בהם הורשע הנאשם, מאפייניו והצורך ליתן את הבכורה לשיקולי הגמול וההרתעה על-פני האינטרס השיקומי. לדבריו, רצונו של הנאשם לעבור הליך טיפולי מונע משיקולים זרים והשגת רווחים בהליך הפלילי, ולא מתוך הפנמה אמיתית של הצורך לעבור הליך שיקומי. כשזו תמונת הדברים, או אז סיכויי ההצלחה ממילא נמוכים.

מעבר לסיכויי ההצלחה הנמוכים אליבא דהמאשימה, סבור בא-כוח המאשימה שאין בחלופה המוצעת כדי לצמצם את רמת הסיכון הגבוהה הנשקפת מן המשיב, כפי שנלמדת מעובדות כתב האישום בהן הורשע, תמליל שיחה בינו לבין המתלוננת וכן החלטת המעצר שניתנה בעניינו.

לדבריו, חלוף הזמן מאז החלטת המעצר אין בו כדי לצמצם המסוכנות. אדרבא, כעת לא עומדת לו חזקת החפות. בא-כוח המאשימה טען כי אין הסבר לשינוי בעמדת שירות המבחן ככלל ועמדתם בנוגע לאותם ערבים שנפסלו בעבר בפרט, החלופה עצמה אין בה כדי למנוע את יציאת המטופל, ונפסלה בעבר על-ידי ערכאות שונות מלשמש ככזו, לרבות על-ידי בתי המשפט המחוזיים ובית המשפט העליון.

באת-כוח הנאשם מנגד עותרת לבית המשפט לאמץ את המלצת שירות המבחן במלואה. לדבריה, רצונו של הנאשם הינו כנה, מונע מהבנה והפנמה אמיתית של הצורך להירתם למסגרת טיפולית. לדבריה, אין להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, אולם אלו אינם במדרג הגבוה של עבירות בכגון דא, בפרט כאשר המדובר במתלוננת שהגישה תלונתה בשיהוי ניכר. שירות המבחן, שהוא הגורם המקצועי, ממליץ על השמתו במסגרת טיפולית, ויש לתת להמלצה זו משקל נכבד. בני

הזוג מעוניינים לשקם את יחסיהם, דבר הנלמד גם מדבריה המפורשים של המתלוננת ונוכחותה בכל הדיונים. הנאשם למן תחילת הדרך ביקש לעבור הליך טיפולי, ועומד על רצונו זה גם בחלוף הזמן. הנאשם מצידו שב וחזר על רצונו לצאת לטיפול, מבין את דרישות המקום והתנאים שיידרשו ממנו.

דין והכרעה:

לאחר ששמעתי טיעוני הצדדים, קראתי התסקירים, החלטות המעצר הקודמות, ושמעתי באופן בלתי-אמצעי את הנאשם, מצאתי להורות על שחרורו לחלופה הטיפולית, וכנגזרת מכך לדחות הטיעונים לעונש בשלושה חודשים.

בית המשפט מגיע למסקנה זו וזאת מכמה טעמים, כפי שיפורטו להלן.

ראשית, וכהערה מקדימה, יצוין כי בשונה מהליך המעצר שבו שחרור למסגרת טיפולית הינו החריג ויבוצע במשורה בהתאם לבש"פ סויה, הרי שבמסגרת התיק העיקרי התנאים לכך גמישים יותר. אין המדובר בהבחנה פורמאלית בלבד. הדברים נובעים מתוך כך שבנקודת הזמן בה אנו מצויים הנאשם הודה במעשים המיוחסים לו, הודאה שמטיבם של דברים יש בה במידה כזו או אחרת נטילת אחריות והבעת חרטה. אין דומה המסוכנות מאדם המכחיש את עצם ביצוע המעשים אל מול מי שכבר אינו טוען עוד לעלילה ומבקש אגב כך לעבור הליך טיפולי. יושם אל לב כי הנאשם לא זו בלבד שלוקח אחריות על מעשיו, אלא ציין בפני קצינת המבחן כי נהג כלפי המתלוננת באלימות בעוד מקרים שלא פורטו בכתב האישום. הפסיקה ראתה בנסיבות שכאלה כגורם מצמצם מסוכנות, אפילו לא עומדת לנאשם עוד חזקת החפות.

אותה נטילת אחריות ורצון מילולי עקבי לעבור הליך טיפולי הביא את שירות המבחן למסקנה כי נכון לתת הזדמנות לאפיק זה. אכן, המלצת שירות המבחן כשמה כן היא. יחד עם זאת, ככל שהדבר נוגע לסיכויי הצלחתו של הליך טיפולי יש לתת לעמדת הגורם המקצועי משקל שאינו מבוטל. דווקא העובדה שאותו גוף פסל בעבר אפשרות שחרור לחלופה טיפולית שינה דעתו וכיום ממליץ על אפיק שכזה מלמדת על בחינה עניינית בהתאם לזמן ולנסיבות כתיבת התסקיר. חזקה ששירות המבחן, אפילו מדובר בקצין מבחן אחר, מודע להתרשמות המוקדמת מן הנאשם במסגרת הליך המעצר. כך גם חזקה שנתונים אלו נלקחו בחשבון, ובשקלול הסופי הביאו להמלצה כאמור בתסקיר הנוכחי.

הנאשם לא מסתפק אך באמירות מילוליות, וכפי שנלמד מהתסקיר, כבר במסגרת המעצר מבצע פעולות הכנה לצורך הליך שכזה. מהתסקיר שהוגש לבית המשפט ביום 19.4.16 עולה כי הנאשם השתלב בקבוצה טיפולית בתחום האלימות. גורמי הטיפול במעצר התרשמו כי הוא החל לגלות תובנה לדפוסי התנהגותו האלימים, ומבטא מוטיבציה רבה להשתלב בתחום זה. עוד עולה כי זה מקיים שיחות מעקב עם העובדת הסוציאלית, משתף פעולה בכל הנוגע לכך, ואף יוזם שיחות. הנאשם משולב בעבודה, ומסר ביום 10.3.16 בדיקת שתן שנמצאה נקייה משרידי סם. אז כהיום, הנאשם עומד על רצונו לצאת להליך טיפולי.

אכן, אין ודאות כי הלה יצליח בהליך הטיפולי, בפרט כאשר מדובר בהליך ארוך, אינטנסיבי, בעל מסגרת וכללים נוקשים. יחד עם זאת, התמונה על פניו מעידה על פוטנציאל ממשי להצלחה, ובוודאי שאין לומר כפי טענת המאשימה שהליך זה

נדון בוודאות לכישלון.

זאת ועוד. אין להקל ראש בחומרת מעשיו של הנאשם, וכנגזרת מכך המקום שיש לתת לעיקרון הגמול וההלימה, במכלול שיקוליו של בית המשפט, עובר לגזירת העונש. הגם כך, אין לומר כי בנסיבות המפורטות לעיל, על כל יתר שיקולי הענישה לסגת אל מול עקרון הגמול. המדובר בעבירות איומים ותקיפה סתם שלא כללו גרימת חבלה. עניין זה מתחזק נוכח כך שגם אם לנאשם הרשעות קודמות שאחת ממנה ממין העניין, הרי שמדובר בהרשעות שהתיישנו, האחת מלפני כ-12 שנה, בגינה הושתו על הנאשם עונש מאסר על תנאי ושל"צ, והשנייה מלפני כ-14 שנה שאינה ממין העניין.

בית המשפט שמע את עתירת המאשימה למתחם שהרף התחתון שלו הינו שנתיים והרף העליון שלו ארבע שנים. בזהירות המתבקשת, מתחם זה לו עותרת המאשימה, רחוק מלעלות בקנה אחד עם המעשים בהם הורשע הנאשם. גם אם עונשו של הנאשם, ושוב, בזהירות המתבקשת, צפוי להיות ארוך ממשיך מעצרו בנקודת הזמן בה אנו נמצאים, הרי שאל מול אותה "דלתא" ניצב הסיכוי של הנאשם לעבור הליך טיפולי, סיכוי שבנסיבות אלו סבורני שיש לתת לנאשם אפשרות לממשו. לא בלי קשר, הרי שעסקינן במי שמצוי במעצר של ממש כחצי שנה. נתון זה יש בו בכל מקרה, וללא קשר לעונש שייגזר בסופו של דבר על הנאשם, מענה, ולו חלקי, לעיקרון הגמול וההלימה.

עוד ביחס לאיזון המתבקש בין שיקולי הענישה, הרי שכאן המקום לציין את המובן מאליו, והוא שהליך טיפולי מוצלח יכול וייתן מענה סיבתי שורשי לבסיס הסתבכויותיו של הנאשם. המדובר בבני-זוג להם שני ילדים משותפים, כאשר רצונם המוצהר והברור הינו לאחות את הקרעים ולהמשיך את חייהם המשותפים לאחר שחרורו של הנאשם מן המעצר. המתלוננת כאמור חידשה עם הנאשם את הקשר, מבקרת אותו במעצרו, ופועלת רבות לצורך שחרורו. אכן יש לבחון רצון זה בזהירות המתבקשת, בפרט מקום בו ישנה תלות ממשית של המתלוננת בנאשם. יחד עם זאת, על בית המשפט לקבל לצורך הליך השיקום את רצונם זה של השניים לחיות יחדיו, תהא הסיבה לכך אשר תהא (וזאת במובחן ממקרה בו ברור על-פני הדברים כי אין בכוונת מי מהצדדים לנסות ולשוב לחיות יחדיו לאחר סיום ההליך הפלילי).

שירות המבחן נפגש עם המתלוננת, אשר מציינת במפורש שכלל אינה חוששת מן הנאשם כפי שהביעה זאת במספר הזדמנויות. שוב, יכול והדבר נובע מאותה תלות. יחד עם זאת, אל לו לבית המשפט לנקוט "יתר פטרנליזם", בפרט כאשר מדובר בעמדה נחרצת מצידה של המתלוננת, המושמעת חדשות לבקרים, לרבות בפניות ישירות לבית המשפט בכתב ולאורך זמן.

עוד ביחס למסוכנות, הרי שעיקר אותם איומים בעוצמות כאלו ואחרות הושמעו כאמור בחודש מאי, ורק לאחר מספר חודשים מצאה לנכון המתלוננת לבוא למשטרה ולדווח עליהם (ייתכן שנכח האירוע מחודש ספטמבר 2015). גם בנתון זה יש כדי להקהות ולו במעט את אותה מסוכנות נטענת.

זהו מעצרו הממושך הראשון של הנאשם. במצב דברים שכזה, ומטבעם של דברים, יש למעצר ומשכו להוות גורם מרתיע וממתן. אף שירות המבחן מציין בתסקירו כי הימשכות ההליך המשפטי והימצאותו במעצר הביאו אותו להכרה באחריות למעשיו, והצורך בטיפול בדפוסיו הבעייתיים. גם נתון זה יש בו כדי ליתן מענה לתהיית בא-כוח המאשימה על השוני שבין

התסקירים.

זאת ועוד. שירות המבחן יודע, במקרים בהם הדבר נחוץ, לציין את רמת המסוכנות הנשקפת מן הנאשם, לעיתים תוך הדגשה כי מדובר ברמת מסוכנות גבוהה. גם ביחס לכך ניתן להבחין בשוני בין התסקירים, כאשר שירות המבחן מציין כעת שנשקפת מן המשיב מסוכנות, ויחד עם זאת לא ציין כי זו נמצאת ברף הבינוני או ברף הגבוה.

בא-כוח המאשימה השליך כל יהבו על החלטת המעצר בעניינו של הנאשם. ודוק, מעבר לשינויים שחלו מאז החלטת המעצר, כפי המפורט לעיל, הרי שגם בהחלטת כב' השופט אינפלד לא נטען ששום חלופה לא תסכון, וכך גם לא טענה המאשימה, מקום בו בפתח טיעוניה בדיון בערר סבורה היתה כי היה נכון לשלוח את הנאשם לקבלת תסקיר טרם תתקבל החלטה בעניינו. בהקשר לכך, כב' השופט אינפלד מציין אף הוא כי לצד המסוכנות הנשקפת מן המשיב: **"ייתן תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. התסקיר יבדוק אם אכן אין מנוס ממעצר מאחורי סורג ובריח, או שמא ניתן להסתפק בחלופה מוסדית או אולי אפילו בחלופה משפחתית בריחוק גיאוגרפי, ערבים מעולים והפקדות גבוהות במיוחד..."**. יש בכך כדי ללמד כי גם כב' השופט אינפלד לא סבר ששום חלופה לא תסכון.

אשר לחלופה עצמה, זו אושרה פעמים רבות כחלופת מעצר. כל מקרה לגופו, ובוודאי שאין לומר שמסגרת זו אינה יכולה לשמש כחלופת מעצר. כך גם עיון בהחלטה בעניינו של רפאל כהן במסגרת עמ"ת 15131-01-16 אליו הפנתה המאשימה מלמד כי פסילתה של החלופה נעשתה לא בלב קל, כאשר הנסיבות שונות מהמקרה שבפנינו, בין היתר נוכח כך שבאותו תיק הנאשם הפר תנאי שחרורו ויצר קשר עם המתלוננת, באותו תיק דובר במי שריצה עונשי מאסר בעברו, באותו תיק דובר במי שתלויים ועומדים נגדו מספר תיקים, ובאותו תיק התרשמות שירות המבחן בתסקיר היתה מאדם מניפולטיבי, כאשר המפקחים לא נמצאו מתאימים, אף לא לליווי לבית המשפט וסידורים.

לגופם של דברים מדובר בחלופה אשר יש בה כדי ליתן מענה פיקוחי לכל אורך שעות היממה. הנאשם ישולב בכל המסגרות, הן במרכז היום, הן בדירת השלב והן בקבוצות הערב. המדובר בחלופה מוסדית, מוכרת, אשר קיים בה פיקוח תמידי לגבי עמידתם של העצורים בתנאי השחרור. המדובר בחלופה אשר מחויבת ומודעת לחובת הדיווח המיידית על כל חריגה או עזיבה של מי מהמטופלים במקום. כאמור בראש פרק זה, יכול וחלופה זו לא תתאים לכל נאשם אלמוני אשר ביצע עבירה פלמונית. יחד עם זאת, כידוע, בכל חלופת מעצר מדובר באיזון בין סיכונים. לא ניתן לאיין באופן מוחלט כל סיכון, והשאלה היא של איזון יחסי בין רמת הסיכון לחובה לשקול חלופת מעצר. במכלול הנתונים סבורני כי יש בחלופה כדי להפיג במידה סבירה את אותו סיכון (ר' בש"פ 3648/14 **מדינת ישראל נ' עביד**).

אשר להוריו של הנאשם שנפסלו בעבר מלשמש כחלופה, הרי שכפי שיפורט בחלק האופרטיבי, בית המשפט לא מוצא לנכון לאפשר הימצאותו של הנאשם בחלופה זמנית היה ויפר את תנאי שחרורו, ומשכך אלו גם לא ישמשו כמפקחים, למעט ליווי של הנאשם לבית המשפט או לסידורים בהתאם לתכנית הטיפולית. לצורך תפקיד זה בלבד סבורני כי ניתן לאשרם.

סוף דבר, מכל האמור לעיל מצאתי לקבל את המלצת שירות המבחן, ולהורות על שחרורו והכול כפי המפורט

להלן:

- א. הנאשם יועבר בסמוך לאחר מתן החלטה זו לכל המאוחר עד מחר, 20.4.16, שעה 10:00, מ"דלת אל דלת", מבית המעצר למסגרת טיפולית "דיאלוג מחודש" בבאר שבע, רח' החלוץ 1;
- ב. הנאשם יימצא במסגרת בתנאי "מעצר בית" מלאים, וייאסר עליו לעזוב את תחומה למעט פעילות מטעם המסגרת ובליווי מי מאנשי הצוות המטפל;
- ג. על הנאשם להישמע להוראות הצוות המטפל במקום ולנהוג בהתאם לכללים הנהוגים בו;
- ד. ככל שהנאשם יעזוב על דעת עצמו את המקום, זה יעצר ויובא בפני שופט תורן תוך 24 שעות. כמו כן, ככל שיוחלט על הפסקת שהייתו של הנאשם, יהיה על המסגרת לזמן משטרה למקום או לדאוג ללוות את הנאשם לתחנת המשטרה הקרובה, הנאשם יעצר ויובא בפני שופט תורן תוך 24 שעות. **יודגש כי בכל אחד מהמקרים המפורטים בסעיף זה הנאשם יעצר ולא יוכל לשהות בחלופה זמנית בפיקוח הוריו;**
- ה. הפקדה כספית בסך 10,000 ₪;
- ו. ערבות עצמית וערבות צד ג' של אביו, ח' ל', ת"ז *****, ואמו, ר' ל', ת"ז *****, על סך 15,000 ₪ כל אחת;
- ז. איסור יצירת קשר במישרין או בעקיפין עם המתלוננת, למעט כזה הנעשה במסגרת ההליך הטיפולי ובפיקוח מי מאנשי הצוות המטפל במקום.

ניתנה והודעה היום, י"א בניסן התשע"ו, 19/4/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

מעכב ביצוע החלטה זו עד ליום 21.4.16 שעה 13:00.

בא-כוח המאשימה יודיע עד מחר, 20.4.16, שעה 13:00, האם בכוונתם להגיש ערר.

אין בעיכוב ביצוע זה כדי למנוע מן הנאשם והמפקחים להתחיל בהסדרת התנאים לצורך שחרורו מהחלופה.

ניתנה והודעה היום, י"א בניסן התשע"ו, 19/4/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט

החלטה

ככל שהחלטת השחרור תיותר על כנה, דוחה לטיעונים לעונש ליום 20.7.16 שעה 9:00.

הנאשם מוזהר כי עליו להתייצב לדיון זה בליווי מי מאנשי הצוות המטפל במקום, וכי לא יקבל הזמנה נוספת.

עותק החלטה זו יועבר לידי שירות המבחן למבוגרים, אשר יגיש תסקירו עד למועד הדיון הנדחה.

ניתנה והודעה היום, י"א בניסן התשע"ו, 19/4/2016, במעמד הנוכחים.

דניאל בן טולילה, שופט